

drie en dertig duizend vijfhonderd gulden (f 33 500) en daardoor gebracht op honderd vier en zeventig duizend vijfhonderd gulden (f 174 500).

Artikel 132. Bijdrage door het Rijk in de jaarwedden van onderwijzers aan bijzondere scholen, ten gevolge van art. 54 bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals dat is gewijzigd bij de wet van 13 September 1895 (*Staatsblad* n°. 159), met acht en dertig duizend twee gulden vijftig cents (f 38 002,50) en daardoor gebracht op een miljoen vijf en twintig duizend negenhonderd zeven en negentig gulden vijftig cents (f 1 025 997,50).

Artikel 3.

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen en verminderingen wordt het totaal der Iste afdeling van gezegd hoofdstuk verhoogd met elf duizend zeshonderd gulden (f 11 700); dat der IIde afdeling verhoogd met drie en twintig duizend vijfhonderd gulden (f 23 500); dat der IVde afdeling vermindert met twee en zeventig duizend zeshonderd gulden (f 72 600); dat der Vde afdeling verhoogd met vier en dertig duizend zeshonderd zeven en negentig gulden vijftig cents (f 34 797,50); dat der VIde afdeling verhoogd met twee duizend zeshonderd gulden (f 2 600) en dat der VIIde afdeling verhoogd met twee gulden vijftig cents (f 2,50).

Lasten en bevelen dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Binnenlandsche Zaken.

(204. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Artikel 1.

Artikel 3. Bij de begrooting voor 1898 werd voor de uitgaven uit dit artikel te kwijten toegestaan eene som van f 36 000, gesplitst als volgt:

a. bureelbehoefden	f 6 500,00
b. druk- en bindwerk en correctiekosten.	13 500,00
c. licht	2 100,00
d. brandstoffen	2 000,00
e. briefporten en andere uitgaven	1 700,00
f. onderhoud en schoonhouden der gebouwen.	3 200,00
g. aankoop en onderhoud van meubelen	3 500,00
h. waterverbruik	500,00
i. uitgaven wegens oprichting der afdeling Landbouw	3 000,00
	<hr/>
	f 36 000,00

Uitgegeven werd op:

a. bureelbehoefden	f 6 450,41
b. druk- en bindwerk en correctiekosten.	19 302,14
c. licht	1 595,42 ⁵
d. brandstoffen	2 233,45
e. briefporten en andere uitgaven	2 645,73
f. onderhoud en schoonhouden der gebouwen.	4 211,51 ⁵
g. aankoop en onderhoud van meubelen	4 125,75
h. waterverbruik	163,32
i. uitgaven wegens oprichting der afdeling Landbouw	6 887,15 ⁵
	<hr/>
	f 47 619,89 ⁵

Op dit artikel is derhalve een tekort ontstaan in ronde cijfers van f 11 700.

Gelijk uit vorenstaande cijfers blijkt, werd meer uitgegeven dan toegestaan een bedrag van ruim f 5800 wegens meerdere kosten van drukwerk. De uitgaven voor de inrichting, waarin begrepen die wegens stoffeering en meubileering van het gebouw waarin de afdeling landbouw is gevestigd, hebben de daarvoor toegestane som overschreden met bijna f 3900, terwijl de oprichting dier afdeling mede oorzaak is geweest van het ontstaan van tekorten op andere onderdeelen van uitgaaf, in totaal bedragende ± f 2000.

Het begrotingsartikel behoeft derhalve eene verhooging met f 11 700.

Artikel 50. Hoezeer nog niet alle declaratiën bij het Departement van Binnenlandsche Zaken zijn ingekomen, kan reeds als zeker worden aangenomen dat de uitgaven de toegestane som met f 18 000 zullen overschrijden, zoodat het begrotingsartikel eene verhooging met dat bedrag behoeft.

Artikel 51. Voor rekening eener gemeente werd sedert 6 Mei 1879 in een daarvoor bestemd gesticht verpleegd een arme krankzinnige. Nader bleek dat de lijder in bedoelde gemeente geen woonplaats had en werd een onderzoek daarnaar ingesteld. Dat onderzoek bracht aan het licht dat binnen het Rijk geene gemeente als woonplaats van den lijder was aan te wijzen, weshalve de kosten zijner verpleging behoorden te komen ten laste van het Rijk.

Dientengevolge moest dit artikel worden bezwaard met eene buitengewone uitgaaf van f 4 661,70.

Ook is het artikel gebleken ontoereikend te zijn tot bestrijding der gewone uitgaven.

Eene verhooging der toegestane som met f 5500 is daarom noodzakelijk.

Artikel 67. De som bij dit artikel toegestaan is, ten gevolge van het steeds vermeerderend aantal examens, onvoldoende gebleken om daaruit de noodige uitgaven te bestrijden.

Artikel 110. De vermeerdering van het getal adspiranten bij de eindexamens, vooral bij die der Polytechnische School, heeft meer uitgaven geëischt dan geraamd konden worden.

Artikel 129. Meerdere uitgaven dan waarop gerekend is voor door gemeenten ondernomen schoolbouw en waarin door het Rijk overeenkomstig artikel 45 der wet op het lager onderwijs 25 pet. is bij te dragen, is oorzaak van de voorgestelde verhooging.

Artikel 133. Door de groote toeneming van het getal aspiranten voor het examen ter verkrijging der akte van bekwaamheid, bedield in artikel 56, onder a, der wet tot regeling van het lager onderwijs en der akte voor de vrije orde-oefeningen der gymnastiek was de toegestane som ontoereikend om de uitgaven te bestrijden.

Artikel 137. Er moest meer worden uitgegeven dan waarop gerekend was wegens de aanschaffing van teekentafels, kasten, gordijnen en verder meubilair en het aanbrengen van spreekbuizen en verlichting in de nieuwe in gebruik genomen bureaux.

Artikel 152. Het bedrag onder dit artikel uitgetrokken voor reis- en verblijfkosten der landbouw- en tuinbouwleeraren is gebleken onvoldoende te zijn. De som die tot bestrijding der daarvoor gedane uitgaven alsnog zal worden vereischt, wordt begroot op f 2600, met welk bedrag mitsdien dit artikel wordt verhoogd.

Artikel 207. De raming van het bedrag der belooningen welke aan het onderwijzend personeel der Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers worden toegekend naar gelang van het aantal leerlingen en lessen, is gebleken f 2,50 te laag te zijn. Deswege wordt artikel 207 met gemeld bedrag verhoogd.

Artikel 2.

Artikel 69, 124, 132. Minder uitgaven dan geraamd maken de voorgestelde verminderingen mogelijk.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
H. GOEMAN BORGESIOUS.